

meget stor Sparekasse. Det forekommer mig, at det ikke godt har kunnet undgaa hans Opmærksomhed, at der er i hundrede-millionvis af Kapitaler i Sparekasser her i Landet, med Hensyn til hvilke det dog kan være et Spørgsmaal, om det ikke er dem, der burde gaa fremmest. Thi det forholder sig virkelig saaledes, at for de virkelige Sparekassemidler — jeg mener dermed de smaa mere eller mindre ubetydelige Penge-midler, som efterhaanden opamlles — er Hovedsagen paa ingen Maade, om Indlaansrenten er lidt større eller lidt mindre. Den kunde meget godt sættes ned, og det vilde naturligvis være Betingelsen for at nedsætte Udlaansrenten. Nu ere Sparekasserne ganske vist komne ind paa at være Pengeinstitutter i stor Stil; de give sig ikke blot af med at opsamle sparsommelige Mennefters Kapitaler, naagtet det naturligvis er en vigtig Del af deres Virksomhed, men ogsaa mange andre have deres Kapitaler administrerede i Sparekasserne. Over dem vilde det gaa ud, hvis man nedsatte Renten, og jeg antager, det er derfor, man ikke i Sparekasserne vil nedsætte Udlaansrenten, thi det vilde medføre, at man ogsaa maatte nedsætte Indlaansrenten.

Jeg vilde for mit Vedkommende utvivlsomt være mest tilbøjelig til at stemme imod Forslagets Overgang til 2den Behandling. Efter de Betragtninger, jeg har gjort gældende, vil det høje Ting forstaa, at jeg maatte tage dette Standpunkt. Jeg gør det imidlertid ikke. Jeg vil ikke stemme imod Forslagets Overgang, og jeg vil heller ikke anbefale det høje Ting at gøre det, fordi jeg ønsker ogsaa i denne Sag at vise Courtoisi mod det andet Ting. Men jeg ønsker endvidere at lade Sagen komme til 2den Behandling, og i Udvalg af den Grund, at det maatte nok kunde være hensigtsmæssigt gennem en Udvalgsbetænkning at gøre Rede for Landstingets Stilling til den i det hele. Det kan have sin Betydning og har det ikke sjældent, at man tilstrækkelig klart og sammentrængt giver en Oversigt over, hvilke Grunde der har bevæget Tinget til ikke at ville være med til en Foranstaltning. Derfor skal jeg for mit Vedkommende sige, at jeg ikke nogen Sinde vil være med til at vedtage dette Lovforslag, men at jeg vil stemme for dets Overgang til 2den Behandling.

N. Johansen: Ved Møder ude omkring i Landet og gennem Pressen er der i de sidste Aar kommet stærke Ønsker frem om, at der maatte blive gjort noget for at faa Renten nedsat. At disse Ønsker ere komne frem, er ogsaa meget naturligt, idet

man faa godt ved, at det ikke er gode Tider for Jordbrugerne i Almindelighed. Man maa lægge Mærke til, at Jordbrugerne anstrenge sig af al mulig Kraft snart paa det ene, snart paa det andet Felt for at kunne klare de vanskelige økonomiske Forhold. Man har saaledes været inde paa en stærk Mejeri-drift, og det gik godt i nogen Tid; men saa kom der Tider, da Smørpriserne bleve variable, og saa maatte man ind paa noget andet. Saa kom man ind paa at opdrætte Kreaturer og Heste; man mente derigennem at kunne klare sig ud over de vanskelige Forhold, men ogsaa der viste det sig, at der var mange Vanskeligheder at komme over. Saa kom man over til en stærk Produktion af Svin, men naar man nu i disse Dage ser, at der gives saadant noget som 15—16 Ore pr. Pund levende Vægt af Svin, vil man nok erkende, at det er ikke store Indtægter, man faar derigennem. Og saaledes kan man sige, det er over hele Linien, hvor vi Jordbrugere arbejde; alle Vegne er der Vanskeligheder, og der er det ved Landbruget, at vi kunne ikke saadan bevæge os i en Hurtighed, det er Landbruget ikke indrettet til, selv om vi have Øyst dertil. Vi maa have Tid til at gøre Forandringer, og imedens denne Forandring skal gøres, skal man alligevel svare Skatter og Renter og alt, hvad dertil hører, saa det er overordentlig vanskeligt at tilvejebringe de fornødne Penge, som kræves, for at man kan svare de Udgifter, som ere nødvendige, naar man da har nogen Prioriteter paa sin Ejendom. Jeg siger da, at det er meget naturligt, at den Tanke, det Ønske er kommet frem, at der kunde gøres noget, for at Renten kunde blive sat ned, og man ser da ogsaa, at Kreditforeningerne have været lyd-høre i saa Henseende og have nedsat Renten for en hel Del af de Kapitaler, de sidde inde med. Dette er meget prisværdigt, og det hjælper ogsaa. Man ser ogsaa, hvorledes der er ikke saa Godsejere i Landet, som have nedsat Renten paa de Kapitaler, de have staaende i faste Ejendomme rundt om. Jeg siger, at dette er overordentlig prisværdigt, og at Landbruget sætter Pris paa og paastønner, at de ville gaa i Spidsen her, men det er langt fra tilstrækkeligt. — Man har nævnt Sparekasserne. Ja, det er jo saadan, at de ogsaa sidde inde med store Kapitaler, der ere laante ud i faste Ejendomme, og det er ogsaa under Dervejelse, om Sparekasserne kunne gaa med til en Rentenedsættelse, men her gælder det om at blive enig over hele Linien, og det er jo ikke let at samle saa mange Hoveder under een Hat; men at der bliver gjort Forsøg